

Fetma etablerad riskfaktor för reflux och körtelcancer i matstrupen, visar metaanalys

Nyligen har en metaanalys publicerats som bekräftar fynden från inte minst stora populationsbaserade studier i Sverige och övriga Skandinavien om ett måttligt starkt dos-responssamband mellan ökande kroppsmassa och såväl refluxsymtom som refluxesofagit. Även om metaanalysen omfattar ett begränsat antal studier är resultaten väsentligen entydiga.

Bland personer som har ett kroppsmasseindex (BMI) över 30 kg/m² var den sammanvägda relativa risken 1,94 (95 procents konfidensintervall, KI, 1,47–2,57) för refluxsymtom. Avseende refluxesofagit var antalet tillgängliga studier litet, och de ingående studierna inkluderade färre patienter, varför det sammanvägda analysresultatet var mer osäkert.

Analysen kunde inte göras för BMI över 30, men den sammanvägda relativa

risken för refluxesofagit var 1,76 (95 procents KI 1,16–2,68) bland personer med BMI över 25.

Tyvärr hade endast de svenska studierna könsspecifika analyser, varför sammanvägda analyser inte kunde göras separat för kvinnor och män. De svenska studierna visar på ett betydligt starkare samband mellan övervikt och reflux hos kvinnor. Dessutom visar analysen att obesitas är en av reflux oberoende riskfaktor för att utveckla körtelcancer (adenokarcinom) i matstrupen och möjligen också i övre magmunnen.

Sammanvägd relativ risk för adenokarcinom i matstrupen var 2,78 (95 procents KI 1,85–4,16) hos personer med BMI över 30. BMI över 30 medförde en sammanvägd relativ risk för cancer i övre magmunnen som var något svagare, men statistiskt signifikant (1,68; 95 procents KI 1,20–2,35). Felklassificering av tu-

mörslaget kan dock påverka detta senare resultat, varför sambandet med cancer i övre magmunnen är osäkert.

Studien försökte även belysa sambandet mellan kroppsmassa och risk för cylinderepitelmetaplasi i matstrupen (Barretts esofagus), ett tillstånd där matstrupens slemhinna i dess nedre del ändras från skivepitel till cylinderepitel till följd av kronisk reflux, men inga studier mötte de kvalitetskrav som metaanalysen krävde.

Sammantaget kan övervikt nu anses vara en etablerad riskfaktor för både reflux och körtelcancer i matstrupen.

Jesper Lagergren

Jesper.Lagergren@ki.se

Hampel H, et al. Meta-analysis: obesity and the risk for gastroesophageal reflux disease and its complications. *Ann Intern Med.* 2005;143:199-211.

Vykort som profylax mot upprepad självförgiftning

Det har gjorts oräkneliga försök att förhindra upprepning av avsiktlig självförgiftning med hjälp av olika »psykosociala« interventioner i oselektade patientgrupper. Ingen har visats vara effektiv. Författarna rapporterar en randomiserad, kontrollerad studie av en intervention avsedd att förebygga att patienter som kommer till sjukhus efter avsiktlig självförgiftning upprepar detta beteende.

Interventionen var att man i tillägg till rutinbehandling också skickade ett uppmuntrande vykort till interventionsgruppen vid åtta tillfällen under tolv månader. Resultatet blev att 15,1 procent av studiegruppen och 18,7 procent av kontrollgruppen (enbart rutinbehandling) gjorde upprepad förgiftningar. Skillnaden var inte statistiskt signifikant. Man fann emellertid att antalet förgiftningar var signifikant mindre i studiegruppen (riskkvot 0,55; 95 procents konfidensintervall 0,35–0,87).

Författarna anbefaller försiktighet vad gäller slutsatser, men inte desto mindre konkluderade de att resultatet var kliniskt signifikant. Slutsatsen bör

nog vara ännu försiktigare. Som författarna själva anger, hänförde sig skillnaden mellan fall och kontroller så gott som enbart till kvinnor som utsatt sig för mer än tre upprepade förgiftningar. I kontrollgruppen gjorde 18 kvinnor 125 upprepningar, medan sex kvinnor i interventionsgruppen gjorde 31 upprepningar.

Det kan ha varit så att 2–3 sådana högriskkvinnor för mycket kan ha randomiserats till kontrollgruppen i stället för till studiegruppen. Randomiseringen hade resulterat i att 74 procent av kontrollgruppen bestod av kvinnor men bara 62 procent av studiegruppen.

Man bör vidare beakta att statistisk signifikans gäller a priori-hypoteser. Om man letar skillnader i efterhand – som i detta fall – kan man mycket lätt hitta resultat som är statistiskt signifikanta. En korrekt slutsats av denna studie är att fortfarande har ingen »psykosocial« intervention visat sig effektiv mot upprepat självdestruktivt beteende.

Anmärkning. Termen »självmoordsförsök« för avsiktlig självförgiftning är i det stora flertalet fall missvisande. Avsikten

Foto: IBL Bildbyrå

Att i tillägg till rutinbehandling skicka ett uppmuntrande vykort till patienter som förgiftat sig själva får betraktas som ännu ett misslyckat prov på »psykosocial intervention«.

är oftast just att förgifta sig, inte att ta livet av sig.

Göran Isacson

goran.isacson@sll.se

Carter GL, et al. Postcards from the EDge project: randomised controlled trial of an intervention using postcards to reduce repetition of hospital treated deliberate self poisoning. *BMJ.* 2005;331:805.